

AURAJOKI-OHJELMA 2014-2020: TOIMENPITEET TEEMOITTAIN

Vesiensuojelu ja ympäristönsuojelu

Veden laatu on tärkeintä Aurajoki-alueen hyvinvoinnissa. Joen hyvä ekologinen tila luo edellytyksiä joen muulle kehittämiselle ja käytölle. Aurajoen veden laadulla on luonnollisesti merkittävä vaikutus myös Saaristomeren kuormitukseen ja tilaan.

TOIMENPITEET JA EHDOTUKSIA TOTEUTTAJATAHOIKSI:

- Kokonaisvaltainen joen tilan arviointi: pääuomien lisäksi myös sivu-uomat otetaan tarkkailun ja toimenpiteiden kohteeksi
V-S ELY-keskus
- Seurataan joen vedenlaatua säännöllisesti eri mittauspaikoista
Turun Seudun Vesi Oy, V-S ELY-keskus
- Seurataan ja tutkitaan Turun seudun vedenoton muutosten vaikutusta Aurajokeen
Turun Seudun Vesi Oy, V-S ELY-keskus, korkeakoulut
- Kartoitetaan jokivarren asukkaiden ja toimijoiden ympäristöasenteita
Aurajokisäätiö
- Edistetään kevennettyjen muokkausmenetelmien ja suorakylvön käyttöönottoa maataloilla
MTK-Varsinais-Suomi, V-S ELY-keskus
- Pidättäydytään lannoittamasta korkean ravinnetilan omaavia peltoja
MTK-Varsinais-Suomi, V-S ELY-keskus, yksityiset tahot
- Edistetään kosteikkojen, laskeutusaltaiden, säätösaloituksen ja muiden tehokkaiden, valumavesien viipymään ja ravinteiden pidättymiseen vaikuttavien vesiensuojelutoimien toteuttamista
MTK-Varsinais-Suomi, V-S ELY-keskus, yksityiset tahot
- Palkataan erityistukineuvoja keväisin antamaan erityisympäristötukiin ja maatalouden vesiensuojelutoimenpiteisiin liittyvää tilakohtaista neuvontaa ja apua
Aurajokisäätiö, MTK-Varsinais-Suomi, V-S ELY-keskus
- Tehostetaan lannan ja jätevesilietteen hyötykäyttöä
MTK-Varsinais-Suomi, V-S ELY-keskus, yksityiset tahot
- Käynnistetään Aurajoen vesistöalueen osa-alueilla toteutettavia hydrologisia kunnostustoimia, kuten patoja, pienten patoaltaiden ketjuja sekä kosteikkoja, joilla pyritään lisäämään veden viipymää ja siten tehostamaan ravinteiden pidättymistä.
yksityiset tahot
- Tutkitaan mahdollisuuksia tasata veden korkeuden vaihteluja esim. pohjapatojen avulla

V-S ELY-keskus, korkeakoulut

- Seurataan kunnostustoimien vaikutusta veden tilaan ja huolehditaan patoaltaiden huollosta.

V-S ELY-keskus, korkeakoulut

- Tehostetaan haja-asutusalueiden jätevesien ja hulevesien käsittelyä
kunnat, V-S ELY-keskus, korkeakoulujen hanketoiminta
- Toteutetaan vedenlaadun riskikohteiden kartoitus
Aurajokisäätiö

Virkistyskäyttö, kalastus ja matkailu

Yläjuoksun järvettömillä alueilla Aurajoki sivujokineen on lähes ainoa veteen liittyvä virkistyskohde. Virkistäytyminen joen äärellä on hyväksi ihmiselle, mutta myös joelle: se lisää mielenkiintoa joen suojelua kohtaan. Aurajoen kulttuurimaisema, rikas historia ja jokeen liittyvät virkistyskäyttömahdollisuudet ovat alueen vetovoimatekijöitä, joita voidaan hyödyntää myös matkailussa.

TOIMENPITEET JA EHDOTUKSIA TOTEUTTAJATAHOIKSI:

- Ylläpidetään olemassa olevaa luontopolkuverkostoa
Aurajokisäätiö, kunnat, paikallisyhdistykset
- Ylläpidetään olemassa olevaa melontareitistöä
Aurajokisäätiö, paikallisyhdistykset
- Luodaan lisää mahdollisuuksia jokimelonalle yläjuoksulla mm. tapahtumien ja kanoottivuokraustoiminnan kautta
paikallisyhdistykset yhteistyössä Aurajokisäätiö, yrittäjät
- Keskitettyä tiedottamista virkistyskäytöstä Aurajoki-sivuilla internetissa.
Aurajokisäätiö
- Uusia ja uudelleen viritettyjä liikuntamahdollisuuksia: Aurajoki-pyöräily, -hiihto, -uinti
paikallisyhdistykset yhteistyössä Aurajokisäätiö
- Virkistytymispaikkoja jokivarteen: mahdollisuus onkia ja uida
kunnat, paikallisyhdistykset, yrittäjät
- Uusia kulkureittejä: esim Halistenkoski-Vanhalinna
paikallisyhdistykset, yrittäjät
- Virkistyskäytön edistäminen myös Maarian altaalla
Maarian Allas ry
- Matkailuyrittäjille yhteistä markkinointia
TurkuTouring, matkailuyhdistykset, yrittäjät, Turun Matkailuakatemia
- Rakennetaan kalastuspaikka liikuntaesteisille
Lounais-Suomen kalastusalue, kalastusseurat, kunnat
- Rakennetaan kalatie Savijoelle ja mahdollisesti myös muille nousuesteille

Lounais-Suomen kalastusalue, kalastusseurat

- Kattava kalasto- ja rapukartoitus, jokirapuistutuksia
Lounais-Suomen kalastusalue, kalastusseurat

Kulttuuri, historia ja kulttuurimaisema

Aurajokilaakso on nimetty yhdeksi Suomen kansallismaisemista ja jokea myötäilevä Vanha Tampereentie-Turuntie on nimetty Valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi. Aurajoen kulttuuriympäristö ja siihen liittyvät perinteet ovat merkittävä osa kansallista kulttuuriperintöä.

TOIMENPITEET JA EHDOTUKSIA TOTEUTTAJATAHOIKSI:

- Hyödynnetään ja päivitetään olemassa olevia maisemanhoidon suunnitelmia ja selvityksiä
Varsinais-Suomen liitto, V-S ELY-keskus, kunnat, Aurajokisäätiö, paikalliset toimijat
- Tuodaan esille ja hyödynnetään tuotettua karttapohjaista aineistoa Aurajoki-alueesta
tiedottaminen: Aurajokisäätiö,
- Jatketaan työtä Aurajoen maisematien (Varkaantie) ja sen kohteiden tunnettuuden edistämiseksi.
Aurajokisäätiö, kunnat, paikalliset toimijat
- Lisätään kulttuuriympäristöä koskevaa tiedotusta jokivarren asukkaille, järjestetään kulttuurikierroksia, kiertonäyttelyjä, kulttuuritapahtumia
tiedotus: Aurajokisäätiö, tapahtumajärjestäjät: paikallistoimijat
- Edistetään kyläkohtaisten kulttuuriympäristösuunnitelmien tekemistä
Varsinais-Suomen kylät ry
- Edistetään asukasosallistumista Aurajoen kulttuurimaisemaa koskevassa suunnittelussa ja hoitotoiminnassa
Varsinais-Suomen kylät ry, paikallismuseot, Aurajokisäätiö
- Edistetään perinnemaisemakohteiden hoitoa suunnitelmallisella hoito- ja ennallistamistyöllä
V-S ELY-keskus, ympäristöyhdistykset, Aurajokisäätiö
- Vaalitaan vanhaa rakennuskantaa ja suositaan kulttuurimaisemaan sopeutuvaa uudisrakentamista
Museokeskus, Museovirasto, kunnat
- Edistetään kulttuuritutkimusta koskevia hankkeita ja opinnäytteitä jokialueella, eri tutkimusnäkökulmia jokeen, esim. etnoarkeologinen
Korkeakoulut ja muut oppilaitokset, Museokeskus
- Mitoitetaan hakkuut ja peltojen metsitykset maisemaan sopiviksi, etenkin jokilaaksoa reunustavilla selännealueilla ja lakimetsissä

yksityiset tahot, yhdistykset

- Kiinnitetään huomiota maisemaa elävöittävien reunavyöhykkeiden, puuryhmien ja yksittäisten maisemapuiden hoitoon

*ympäristöyhdistykset***Asuminen ja maankäyttö**

Aurajokilaakso on historiallisesti kerroksinen monipuolinen asuinympäristö. Jokilaakson maankäytön suunnittelussa tulee huomioida ainutlaatuinen asuinseutu, kulttuuriarvot ja asukkaan näkökulma. Kansallismaisema ei tarkoita maiseman museoimista, vaan vanhan kulttuurimaiseman huomioon ottamista uudisrakentamisessa.

TOIMENPITEET JA EHDOTUKSIA TOTEUTTAJATAHOIKSI:

- Yhtenäinen tarkastelu maankäytön suunnittelun ja olemassa olevan tilanteen osalta koko jokivarren alueelle

Varsinais-Suomen liitto

- Olemassa olevien maisemasuunnitelmien ja –selvitysten hyödyntäminen maankäytössä ja kaavoituksessa

Varsinais-Suomen liitto, V-S ELY-keskus, kunnat

- Edistetään asukasosallistumista Aurajoen kulttuurimaiseman hoitoa koskevassa suunnittelussa

Varsinais-Suomen kylät ry, Aurajokisäätiö

- Tehostetaan viranomaistahojen ja asukkaiden yhteistyötä suunnittelutyössä, viranomaistahot mukaan tupailtoihin.

Varsinais-Suomen kylät ry, kunnat

- Edistetään asukkaiden omien maisemanhoidon sisältävien kyläsuunnitelmien tekemistä jokilaaksossa

Varsinais-Suomen kylät ry

- Aurajoen kaavoituksesta ja maankäytöstä vaivattomasti saataville tietoa esim. Aurajoen nettisivuilla

yhteistyössä kunnat ja Aurajokisäätiö

- Aurajokisäätiölle asiantuntijarooli tai tarvittaessa asiantuntijoiden välittäminen maankäytön ja kaavoituksen tarpeisiin

Aurajokisäätiö ja kunnat yhteistyössä

- Aurajoen huomioiminen myös laajemmassa suunnittelutyössä, esim. maakuntakaavassa ja maaseutuohjelmissa

Varsinais-Suomen liitto, Leader-ryhmät, kunnat, Varsinais-Suomen kylät ry, Aurajokisäätiö

Yhteistyö ja tiedottaminen

Aurajokea koskevalla aktiivisella tiedottamisella edistetään jokivarren asukkaiden tietoisuutta jokilaakson arvoista ja nostetaan näin kotiseudun arvostusta, mielenkiintoa joen suojelua kohtaan sekä edistetään jokialueen kehittämistä. Lapset ja nuoret tekevät tulevaisuudessa ympäristövalintoja: siksi he ovat keskeinen kohderyhmä Aurajoen ympäristökasvatustyössä. Eri toimijoiden välinen tiedottaminen lisää yhteistyötä ja vähentää päällekkäistä toimintaa.

TOIMENPITEET JA EHDOTUKSIA TOTEUTTAJATAHOIKSI:

- Olemassa olevien Aurajokea koskevien suunnitelmien esille tuominen
tiedottaminen: Aurajokisäätiö
- Hankkeiden jälkiarviointi ja seuranta
toimijat itsearviointina
- Aurajokisäätiöllä keskeinen rooli Aurajoki-työssä tiedonvälittäjänä: Aurajoki-nettisivuille kootaan keskitetysti jokivarren tietoa ja tapahtumia
Aurajokisäätiö
- Otetaan huomioon eri kohderyhmät ja Aurajoen osa-alueet tiedottamisessa: kohdennettua tiedottamista esimerkiksi viranomaistahoille ja luottamushenkilöille, maataloustuottajille, yhdistyksille, asukkaille, kouluille ja päiväkotikäisille
Aurajokisäätiö
- Kuntiin nimetään Aurajoki-yhteyshenkilöt
kunnat
- Jokilaakson hyödyntäminen kouluopetuksessa: Museoiden yhteistyön kautta opetussuunnitelmat ja eri aikatasot koordinoidaan jokivarren kohteisiin
paikallismuseot
- Kehitetään talkootyötä mm. jokirantojen hoidossa ja kunnostuksissa: Aurajokisäätiö vastaa vakuutuksista ja lainaa työvälineitä
toteuttajana paikallistoimijat
- Luodaan kattava yhdistys- ja toimijarekisteri Aurajoki-tiedottamista varten
Aurajokisäätiö
- Jokavuotinen Aurajoki-forum, seminaari oheistapahtumineen, jossa myös tilannekatsaus jokiasioihin
Aurajokisäätiö